

логіку повідомлення навіть якщо слова незрозумілі, визначати основні смислові віхи повідомлення і систематизувати їх застосовувати прийоми різних видів читання (вибіркового, вивчаючого та ознайомлювального), критично оцінювати прочитане, порівнювати та інтерпретувати інформацію з різних текстів, розуміти основні та другорядні факти в повідомленні, вилучати задану інформацію.

Ми вважаємо, що об'єктами контролю ПОЧ у навчальних умовах ВНЗ є наступні характеристики: швидкість читання, повнота розуміння, глибина розуміння.

**КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ЧИТАЧА
ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОГО ТЕСТУ**

Компоненти КК	Знання	Уміння і навички	Критерій компетенції	Спосіб перевірки
Лінгвістична компетенція	Лад мови, що вивчається	Фонетичні, лексичні, граматичні навички	Повне розуміння фактів тексту	Усний або письмовий переклад всього тексту без словника
Предметна компетенція	Фонові знання, терміни за фахом	Опора на фонові знання, використання термінів як ключових слів	Розуміння термінології	Кпоуз-тест, створення схеми або креслення
Текстова компетенція	Функціональний тип тексту, текстова матриця	Анотування	Розуміння комунікативних блоків тексту і їх ієрархії, розуміння основної ідеї	Анотація
Стратегічна компетенція	Лад мови, термінологія, функціональний тип тексту	Смислова і мовна здогадка, прогнозування, пошук інформації відповідно до мети читання	Швидкість читання	Відповіді на питання, переказ, інтерв'ю, реферат

В. В. Морозов, канд. істор. наук, старш. викл.,
кафедра політології і соціології

**ПРИКЛАДНИЙ АСПЕКТ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЬ
З ПОЛІТОЛОГІЇ**

Під час проведення семінарських занять з політології важливе місце займає прикладний аспект у формуванні загального політичного мислення студентів нашого ВНЗ. Використовуючи численні приклади з політичної історії України та інших країн, теоретичні положення науки про політику можна перевести у віртуальну практичну площину та спонукати присутніх в студентській аудиторії до дискусійних дебатів.

Розглядаючи окремі аспекти теми «Політична діяльність і влада» на прикладі справедливої оцінки Помаранчевої революції в Україні та кадрових перестановок в урядових колах нашої держави після її закінчення формують у студентського кола розуміння складнощів розбудови молодій українській держави та її ускладненого переходу від посттоталітарного стану до загальноєвропейських стандартів політичного та економічного життя.

Прикладний аспект розгляду політологічних питань можна використати і на заняттях під час розгляду основних етапів історії світової політичної думки. Так, можна навести приклад використання політичних роздумів Платона та праць Н. Макіавеллі в розбудові тоталітарної системи СРСР у 30—50-х рр. ХХ ст., а конституцію П. Орлика 1710 р. доцільно розглядати як первісток світового демократичного процесу наступних століть (зокрема, використання її основних положень у Конституції США 1787 р.).

На семінарському занятті, присвяченому сучасним ідейно-політичним течіям (лібералізму, консерватизму, соціалізму та їх похідними елементами), доцільно в режимі дискусії визначитися з ідеологічним напрямком розвитку нашої держави. При цьому слід довести до відома студентів про ті негативні елементи в суспільно-політичному та економічному житті України із введенням принципів лібералізму на початку 90-х рр. ХХ ст.

Під час розгляду теми «Політична система суспільства» також можна ефективно поєднувати теоретичний та прикладний аспекти науки про політику. Зокрема, під час розгляду державного устрою сучасних держав потрібно приводити як позитивні, так і негативні моменти суспільно-політичного життя унітарних (Україна, Польща) та федеративних (Росія, Індія) країн, а також зазначати про невдалі спроби територіальних поділів конкретних держав у ХХ ст. (Україна, Росія, Канада).

Розглядаючи ключові аспекти теми «Економічна і соціальна політика» доцільно доводити до відома студентів та порівнювати із сучасністю економічну та соціальну політику колишнього СРСР, наголошуючи як на позитивних, так і на негативних моментах життя українців 70—80-х рр. ХХ ст. (стабільні, але низькі

зарплати; дешеві, але дефіцитні предмети повсякденного вжитку і т. д.).

На семінарському занятті, присвяченому темі «Політика та етнонаціональні відносини», ключові аспекти мирного співіснування численних етносів потрібно розглядати на прикладі поліетнічної України, на території якої проживають представники 135 національностей та етнічних груп. А причини виникнення етнонаціональних конфліктів доцільно розглядати у контексті військових протистоянь між окремими народами колишнього СРСР у другій половині 80-х рр. ХХ ст.

Прикладний аспект семінарських занять з політології дозволить сформуванню у студентів відповідний політичний світогляд, побудований на порівнянні минулого та сьогодення з відбором позитивних елементів та критикою і несприйняттям негативних тенденцій сучасного суспільного розвитку.

*І. М. Морозова, викл.,
кафедра іноземних мов*

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В СУЧАСНОМУ ВНЗ

Національна самосвідомість громадянина України — це результат економічного зростання держави та його самовдосконалення через участь у освітній діяльності. Тому мета освіти сьогодні — це підготовка фахівців, здатних забезпечити перехід від індустріального до інформаційно-технологічного суспільства через новаторство у навчанні, вихованні та науково-методичній роботі.

Навчальний процес у сучасному університеті повинен бути спрямованим на реалізацію змісту вищої освіти на підставі державних стандартів та кваліфікаційних вимог до фахівців та з урахуванням інваріантів, що дають можливість або продовжити освіту у будь-якому закордонному ВНЗ, або отримати відповідну кваліфікацію за кордоном на основі певного закінченого циклу освіти.

Тому він здійснюється з урахуванням можливостей сучасних інформаційних технологій навчання та орієнтується на формування освіченої, гармонійно розвиненої особистості, здатної до постійного оновлення наукових знань, професійної мобільності та швидкої адаптації до змін в соціально-культурній сфері, системи управління та організації праці в умовах ринкової економіки.

Зміст освіти визначається освітньо-професійними програмами, в яких відображено змістово-реалізаційні аспекти освітньо-кваліфікаційних характеристик, визначено нормативний зміст навчання, встановлено вимоги до змісту, обсягу та рівня освіт-